

Sygn. akt III AUa 715/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko (spr.) SSA Romana Mrotek
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2017 r. w Szczecinie

sprawy B. J.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o emeryturę rolniczą

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 28 czerwca 2016 r. sygn. akt IV U 114/16

oddala apelację

SSA Romana Mrotek SSA Urszula Iwanowska SSA Jolanta Hawryszko

Sygn. akt III AUa 715/16

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z 17 stycznia 2016 r. odmówił ubezpieczonej B. J. prawa do emerytury rolniczej, ponieważ ubezpieczona nie spełnia warunków do uzyskania prawa do emerytury zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, tj. nie legitymuje się 25-letnim okresem ubezpieczenia emerytalno-rentowego rolników.

Ubezpieczona wniosła odwołanie od decyzji i jednocześnie domagała się możliwości uregulowania zaległych składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe rolników. W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 28 czerwca 2016 r. oddalił odwołanie.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że ubezpieczona B. J., ur. (...) w dacie 8 grudnia 2015 r. złożyła wniosek o przyznanie prawa do emerytury rolniczej. Decyzją z 8 stycznia 2016 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił prawa do emerytury rolniczej na podstawie ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz ustawy z 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych. B. J. ma 61 lat, udokumentowała okres podlegania i opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników wynoszący jedynie 22 lata, 7 miesięcy i 2 dni. Ma prawo do renty rolniczej na stałe oraz prawo do emerytury przyznanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego.

Sąd pierwszej instancji zważył, że zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny określony w art. 1a i 1b (tj. w przypadku ubezpieczonej 60 lat i 7 miesięcy), 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat. Ubezpieczona spełnia warunki uprawniające do emerytury, poza przesłanką stażową wynoszącą 25 lat podlegania i opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników; udokumentowała bowiem jedynie okres pracy w gospodarstwie rolnym w wymiarze 22 lat, 7 miesięcy i 2 dni. Zatem, w świetle art. 19 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie spełnia wskazanych w tym przepisie przesłanek do prawa do emerytury rolniczej. Dalej sąd okręgowy podał, że stosownie do art. 19 ww. ustawy emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie wszystkie warunki, tj. osiągnął wiek emerytalny i podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu. Zgodnie z art. 19 i 20 ustawy, przesłanką uzyskania prawa do emerytury jest podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników w rozumieniu opłacania składek na to ubezpieczenie. Zatem, uznany może zostać wyłącznie ten okres ubezpieczenia społecznego, za który opłacono składki na to ubezpieczenie.

Z rozstrzygnięciem nie zgodziła się ubezpieczona zarzucając: 1) nierozpoznanie wszystkich okoliczności istotnych dla sprawy, a w szczególności faktu, iż organ rentowy za pośrednictwem swojego pracownika wprowadził w błąd ubezpieczoną co do możliwości pobierania świadczeń zarówno z KRUS, jak i z ZUS, co spowodowało, że zaprzestała pracy w rolnictwie; 2) pominięcie okoliczności faktycznej, iż skarżąca pracowała faktycznie na nieruchomościach rolnych należących do jej nieżyjących teściów. Apelująca wniosła o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka S. K. na okoliczności wskazane wyżej.

Sąd apelacyjny rozważył sprawę i uznał, że apelacja jest niezasadna.

W sprawie wszystkie okoliczności istotne z punktu widzenia prawa do emerytury rolniczej, tj. art. 19 ust. 1 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, były bezsporne. Ubezpieczona spełnia wszystkie warunki prawa do emerytury rolniczej poza wymogiem podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat. W tej kwestii nie ma jednak sporu, zważywszy że ubezpieczona nie kwestionuje ustalonego stażu w wymiarze 22 lat, 7 miesięcy i 2 dni. Podkreślić należy, że stosownie do treści art. 20 ust. 1 ww. ustawy, do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy: 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990; 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.; 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi (w art. 6 pkt 6 ustawy wyjaśniono, że pod pojęciem „przepisy emerytalne” należy rozumieć przepisy ustawy z 17 grudnia 1998 r. do emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). W ust. 2 art. 20 wskazano, że okresów o których mowa w ust. 1, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów. Z kolei w ustępie 3 wskazano, że przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r.

Ubezpieczona B. J. jest osobą urodzoną po 31 grudnia 1948 r., nie można zatem w jej przypadku brać pod uwagę – przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej – okresów podlegania przez nią ubezpieczeniu społecznemu w ZUS. Prawo do emerytury rolniczej mogłaby bowiem nabyć wyłącznie wówczas, gdyby udowodniła, że legitymuje się 25-letnim stażem ubezpieczeniowym związanym z podleganiem przez nią ubezpieczeniu społecznemu rolników, za który opłacono składki. W niniejszej sprawie bezspornym było, że na dzień wydania zaskarżonej decyzji B. J. – nawet gdyby wziąć pod uwagę wszystkie okresy, w których kiedykolwiek podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników,

bez względu na to, czy zostały one wzięte pod uwagę przez ZUS, czy też nie – podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników przez okres krótszy niż 25 lat, bowiem jedynie przez 22 lata, 7 miesięcy i 2 dni.

Sąd odwoławczy zważył, że ubezpieczona, nie kwestionując przyjętego przez organ rentowy okresu ubezpieczenia rolniczego, wniosła o możliwość uzupełnienia okresu składkowego tak, aby wykazać 25-letni okres ubezpieczenia. Przepisy prawa nie przewidują jednak możliwości wstecznego dopłacania składek za brakujący okres. Składki można opłacać tylko za okres faktycznego prowadzenia gospodarstwa rolnego. Ponadto podkreślić należy, że w sprawie decyzją z 28 maja 2015 r. ubezpieczona nabyła prawo do emerytury pracowniczej z systemu powszechnego, przy uwzględnieniu m.in. okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, za które opłacono składki na to ubezpieczenie. Okresów już uwzględnionych przez ZUS przy emeryturze pracowniczej nie można natomiast uwzględnić przy emeryturze rolniczej z uwagi na treść cytowanego art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, w myśl którego okresów o których mowa w ust. 1 nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów (a więc przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).

Odnosnie wskazanej przez ubezpieczoną po raz pierwszy w apelacji okoliczności faktycznej, dotyczącej wykonywanej pracy w nieruchomościach rolnych należących do teściów ubezpieczonej, Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że skarżąca nie przedstawiła jakichkolwiek dowodów, że posiada jeszcze inne okresy ubezpieczenia rolniczego za które została opłacona składka. Już tylko fakt pracy w gospodarstwie rolnym teściów nie determinuje podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. przepis art. 19 ust. 1 ustawy z 20 grudnia 1990 r. stanowi jednoznacznie, że wymagane jest podleganie ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników a nie rzeczywiste świadczenie pracy. Stąd obojętną okolicznością jest czy ubezpieczona pracowała w gospodarstwie rolnym teściów, skoro nie posiada wymaganego okresu ubezpieczenia. Zbędny był zatem dowód z zeznań świadka na okoliczność rzeczywistej pracy rolniczej ubezpieczonej.

Na marginesie uwag apelującej, Sąd Apelacyjny wskazuje również, że wbrew jej twierdzeniom ma przyznane prawo do emerytury powszechnej, jednak otrzymuje rentę, gdyż jest to świadczenie finansowo korzystniejsze (emerytura pracownicza – 1016,83 zł, renta rolnicza – 1080,89 zł).

Podsumowując, sąd pierwszej instancji dokonał w sprawie prawidłowych i koniecznych ustaleń, jak też prawidłowo zastosował prawo materialne, co Sąd Apelacyjny w całości aprobuje, zatem na podstawie art. 385 k.p.c. apelacja ubezpieczonej została oddalona.

SSA Romana Mrotek SSA Urszula Iwanowska SSA Jolanta Hawryszko